

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET”-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, **VAJDA FERENCZ,**
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz. lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

Hajdan és most.

Rügyfakasztó, virághozó szép tavasz minden esztendőben elhozza a munkásgyüléseknek, a szociálista tüntetéseknek idejét. Midőn a természetben rejő őserő a maga teljességében dolgozik: a föld népének egy része, a *munkás osztály*, rendszeren ekkor készülődik a munka felhagyására, s sztrájkra. Megtörtént ez az idei tavaszon is ország-szerte — világszerte. Különösen május elsején voltak a nagy tüntető munkásgyülések.

Miért van ez így, hova tovább mind fokozottabb mértékben? Könnyű megfejteti az okát, ha a jelenlegi társadalmi viszonyokat összehasonlítjuk a multakkal. A mi apáink, nagyapáink arany egyszerűségben éltek. Nem volt tulcsigázott vágyuk sem ételben, sem italban, sem ruházatban. A mit a jó Isten adott, azzal megelégedtek. Saját munkájukból, szorgalmukból kitélt a ruházat és a mindennapi kenyér. A mi kevés még ezenfelül kellett, azt megkapták a szomszéd kis városban.

Nem így van ma. Mintha kicserélték volna a népet. Megváltozott minden. Gyári ruházat, selyem vigánó, gummiszáru cipő ma már divatos öltözete még a napszámosnak is. A vastag, házi „paraszt” ruha rég sutba került. Urason megy minden. Vasárnap sétálnak, kávéházba mennek (a nagyobb falukban már ilyen is van), kugliznak, biliárdoznak. Mindez természetesen ital és szivar füst mellett történik. Az ősi jó, tápláló ételek: tej, túró, puliszka szintén becsüktől vesztették. Uri életmód mellé ezek nem találnak. De minek is főzzön az asszony, mikor a holtban mindent készen meg lehet kapni.

A világ arczulatja nagyot változott. Ez a vál-

tozás az erkölcsi életre is rányomta bélyegét, jobban mondva, azt is megváltoztatta. Az ismeretek elterjedésével, könyvek, ujságok olvasásával ma minden ember tudós embernek képzele magát. Nos, mihelyt valaki azt hiszi magáról, hogy ő mindent tud: többet nem kell neki a vallás és a templom. Hajdan az embereknek legfőbb lelki táplálékát képezte az *Isten ígéje*: ma már a biblia nem valami keresett olvasmány. Inkább kapnak a léha, erkölcsrontó könyveken és ujságokon, melyek megfertéztetik a szívet, lelket. Már pedig, szívből származnak az életnek cselekedetei. Az emberi cselekedetek élénk világot vetnek a szívre, honnan származtak. A sok bűn, a sok gyilkosság; egyházi életünkben az üres templomok, a közönyösség mindmegannyi jele az erkölcsi vallásos élet meglazulásának.

A munkás mozgalmak, szociálista tüntetéseknek, s általában a minden ember lelkében élő, kisebb-nagyobb fokú elégtelenségnek oka: az *urhatnomságban és a vallástalanságban rejlik*. Mert a munkás osztály, de sőt egyáltalában senki sem mondhatja azt, hogy jogai és szabadsága nem volna. Azt sem lehet mondani, hogy kellő védelemben és munkájáért kellő fizetésben nem részesülne, a ki dolgozik: mert minakettő nagyobb, mint volt valaha. De, ha többet akarunk kiadni, mennyit bevettünk; kényelmesebben élni, mint sorsunkhoz illik, és nem lehet: természetes, hogy elégedetlenek vagyunk. Az első pár embernek, Ádámnak és Évának is, csak addig tartott a paradicsomi boldogsága, míg szívében fel nem gerjedt a nagyra-vágyás, míg Isten parancsait meg nem szegték. Mihelyt bünt követtek el: röktön vége volt a boldogságnak.

Tagadhatatlan, hogy az államkormányok, a törvényhozás sokat tettek a munkásosztály anyagi jóllétének érdekében. De azt nem mondhatjuk, hogy a lelki műveltség összhangzásban állana az anyagi jólléttel. A míg egy ország népessége lelki műveltséggel, s mindenkifőlött vallásossággal nem bír: addig az elégtelenséget, az urhatnamságot, s az ebből folyó zavargásokat nem lehet megszüntetni. A vallástalan ember mindig követelő és elégtel len lesz. Térjünk vissza a régi nyomokra. Tegyük a családi, a társadalmi életnek alapfundamentumává a vallást és akkor a világ arculatja újra megváltozik.

Siculus.

Visszapillantás és előrelátás.

I.

Mikor Ádámot és Évát a paradicsomból kitiltotta és kiűzte az Uristen, kénytelenek voltak az első szövetkezetet megalapítani, mert szomorú helyzetükben a nagy csapást külön-külön egyikük sem lett volna képes elviselni.

Az első és legegyszerűbb szövetkezeti forma tenát a családalapítás. A család kebelében van legszebben megvalósítva amaz általunk annyiszor hangoztatott elv: „mindnyájan egyért és egy mindnyájáért.” Az együtt működés és együtt érzés ott a legteljesebb. Alapítók a szülők, később belépő tagok a gyermekek és ha erre az alapítókat az Uristen méltóknak tartja: az unokák. A családi kör

keretén belől egymással szemben a nyereszkesedés és uzsoráskodás szelleme ki van zárva, egymással szemben a spekuláció romboló hatásai nem bírnak érvényesülni.

Igy indult meg a családalapítással ezelőtt sok ezer esztendővel az emberiség életfolyamata. Hogy jól volt megalapítva a legelső szövetkezet, annak bizonyítéka, hogy azok még ma is fennállanak, fejlődnek, virágoznak és szaporodnak és ezek képezik az emberiség jóllétének és boldogságának forrásait még ma is.

A mint a családok lassanként szaporodnak, szükség volt arra, hogy szövetkezeti központokat is létesítsenek. Legelső ilyen központ egyszőrtü-bőrtü emberekből alakult. Közösen gazdálkodtak, közösen legettették marháikat, közös fajzasi jogokat gyakoroltak, közösen egyenlő arányban élvezték mindazt, a mit a természet maga jókedvéből ingyen nyújtott. Ezek voltak a legelső falusi községek, a melyekből teljesen ki volt zárva a spekuláció. Ki kellett volna azt nézetem szerint zárni örök időre ha a falusi községi szervezetet fenntartani akarják.

Minden falunak egy nagy családot kell képeznie; a családi kötelékből kifolyó kölcsönös szeretet kellene, hogy szeresse és támogassa munkájukat, mert csak ezen az uton lehet boldog, megelégedett falusi életet elképzelni.

E falvakban az emberek élete egyszerű, szükséglete csekély, szükségletének kielégítési módjai könnyűek, mert a termés forrásai elévülhetetlenek, kifáradhatatlanok. A föld minden évben új és új virágokat hoz, új és új termést nyújt.

Ilyennek képzelek én egy falut és ha intező

TÁRCZA.

A parochiáról.

Itt vannak az új próféták...

Támada pedig nagy riadalom az örhegyi nemes és szent ekkleziában. A járó-kelők egymásnak adták a szót:

— Hallotta-e a hirt?

— Itt vannak az új próféták!

Kincses János is éppen ezt beszéli kedves komájának, Hegyi Dénesnek. A Nagy András házához szállottak meg, mondja neki. Oda gyűjtötték a népet. De micsoda szép tanítást tartottak, ha hallotta volna komám uram! Mind a bibliából beszéltek. Pedig nem is papok, olyan szőrtü-bőrtü emberek, mint mi, mégis hogy tudják az írást. Meghallgathatta volna még a pap is. Aztán mennyien voltunk. Ott volt még Pénzes András, a presbiter is. De nem is megyünk mi többet a templomba. Tudja-e komám, hogy mit tanított Jézus? Azt tanította, hogy az Istent mindenütt lehet imádni. No hát...

Tovább nem folytathatta, mert Hegyi Dénesnek sietős utja lévén, félbeszakította a beszédet. Csak annyit mondott neki:

— Vigyázzon komám uram, mert nem tudja ki után indul. Azután elváltak.

A míg Kincses János, a fősvény uzsorás ezeket beszélé komájának az új prófétákról, az alatt már a tiszteletes ur is megtudott mindent. Hü kurátora, Kalotai Péter sietett, mint a sebes szél, hogy jelentést tegyen a történt dolgokról. A pap végig hallgatta a jelentést, azután így szólott:

— Jó lesz, kurátor uram, ha mi is oda megyünk és kihallgatjuk az új prófétákat. De szólítsa meg a bírót is, hogy legyünk többen.

Tíz percz mulva ott volt a bíró is. Együtt indultak. Elsőnek a pap lépett be Nagy András uram házába, a ki melleleg mondva, megválasztásakor igen jó embere volt. De aztán egyik presbiteri gyűlésben a rövatal, meg a domestika miatt egy kissé összekülönböztek volt a pappal s azóta se templomba, se gyűlésbe nem jár. Köszön illedelmesen a háziaknak, megkérdezi őket, mintha semmi sem történt volna. Az új hallgatók érkeztere az egyik prófétának, a szónoklónak, ajkain elakadt a szó. A másiknak torkán a falat. Mert ez utóbbi a „jobb részt” választotta s míg társa szónokolt, mőhon fogyasztotta a jó disznó ázalékot. Egyébiránt a munka felosztás elvének hódolva, rendre szokták ezt cselekedni. A pap barátságosan szólítja meg a szónokló prófétát:

— Kicsoda kend? És merre van hazája?

A próféta felel:

— Nevem Szilágyi Sándor, Ölyvesről. A testvéremet Lakatos Györgynek hívják. Ő pusztaujfalusi.

lettem volna, vagy volnék, a falu ilyen minőségét okvetlen fenntartanám.

Nincs szükség e helyen üzérkedésre, nincs szükség e helyeken ama számos birtokcserére, a mely ma folyamatban van, nincs szükség a gyűrűs házaló pántlikájára és a kaczerságot fejlesztő és erkölcsöt rontó más portékáira. Nincs szükség rabló-gazdaságra sem, melyet ma szélében-hosszában divatként üznek. De akkor nem szabad egyenes és közvetett adóval, községi és más rovatalokkal annyira tulterhelni, mint ma a többek közt nálunk is van. Napjainkban az államháztartás és közös költségek egy jó részének súlya a falusi földmivest nyomják, hogy helyéből elnyomja és mint a pelyhet a forgószél, sodorja a kis gazdát a hajó és vasut más nyugodtabb, kevésbé terhelt vidékre.

Az egyszerű, gazdálkodással foglalkozó falusi ember tehát termeljen, gazdálkodjék, belterjesen tömörüljön, szövetkezzék a falu keretén belül találja fel ottan boldogulásának módját óvakodjék spekuláció rendszerint gépeket ajánló házaló ügynököktől, tartson össze, beszélje meg dolgát papjával, tanítójával, a falu elejével és egyetértéssel, bizalommal rendezze ügyeit.

II.

Ez az államok fentartására föltétlenül szükséges, spekuláció nélkül alakult falusi közösség azonban a ma már kifejtett igények kielégítésére nem elegendő.

A családi kötelék iránt érzett nem minden-
kiben egyenlő nagy, sőt, fájdalom, sokakban e ka-
pocs lazult, meggyengült. Lassanként az egyén lé-
pett előtérbe, nagyobb földadatokra vállalkozott,
részben még falujában otthon, meg is valósította

— És micsoda dologban járnak itt kendtek?

— Minket a Jézus Krisztus küldött és a Szentlélek ide is vezérelt, hogy prédikáljuk az ő szent igéjét minden népeknek, mert meg van írva Máténál: Menjete el és tanítsatok minden népet.

— Hagyjuk csak egy kissé azt, mi a bibliában van meyrva, mond a pap, hanem lássuk azt az írást, melylyel magukat a Krisztus elbocsátotta. Holvan a szabadság levél, melynél fogva itt, az én gyülekezetemben prédikálhatnak?

— Minket nem emberek bocsátottak; minket az Isten küldött el. Már pedig meg vagyon írva: Inkább kell engedelmesskedni az Istennek, mint az embereknek.

A pap tovább nem disputált az új prófétákkal, hanem a bíró felé fordulva így szólott:

— Bíró uram, felszólítom magát, mint a törvény őrét, hogy ezeket az embereket rögtön kísértesse a szolgabíró ur eleibe. Mert a törvény értelmében, engedély nélkül, gyűlésezni, istentiszteletet tartani sehol sem szabad. Ezek nem próféták, hanem ámitók, nép bolondítók, börtönből kikerült, jött-ment emberek, kik a Jézus nevében, a hiszékeny, becsületes magyar emberen élösködnek.

A kemény és határozott beszédre bíró uram rögtön utnak indította a két új prófétát.

Támadá erre még nagyobb riadalom az ör-hegyi nemes és szent ekkleziában.

azokat, de a falusi keretből kinőtt, kivált, attól elszakadt. Ki nő a család szűk kötelékéből is, az egyén áll az egyénnel szemben és nem mellette. Az ilyen egyén magáért küzd, annyit élvez, a mennyit másoktól néha-néha leplezett ököljoggal is el tud venni. Lenyomja a termelés árát, kihasználja a falujában megférni nem tudó és kezzeügyébe tévedt emberi és állati munkát olyan lelketlenül, hogy egész nemzedéket, családokat tett satnyává, a mint a termelése meg van, idegen piacot keres áru értékcsöktesére.

A mikor már sok ilyen ember nő ki az országban a falu kebeléből; ezeknek is kellett egy következetesi szervezet, ezt a szervezetet megtalálták a városok alapításában. A világ összes nagy városai az ilyen fajta spekuláczió épültek fel, a spekuláció összeköti már nem családi közösség, hanem érdekközösség alapján azokat, kik előbb egymással szemben idegenek voltak sőt nem egyszer ellenségesek is. Szépen lassan ez alakulások oka hosszú időn át elismült, kiegyenlítődött és ma már ezek az ilyen alapon szervezett városi községek is szükségesek és jók, mert a faluk kötelékében meg nem férő egyének befogadására és ellátására alkalmasak, az ipar és kereskedelem fejlesztésére és fokozására kitünően beválnak és alkalmas nemzetközi szerződésük után az államok gazdagodásának rohamos előmozdítói.

Csak egy példára hivatkozom hazánkban, a székesfővárosra Budapestre, mely ma egymagában pénzintézetei, iparvállalati építési vállalkozások és minden más árukban sokkal nagyobb értékeket képvisel, mint Magyarország sok-sok vármegyéje együttvéve.

(Folyt. köv.) *Dr. Gidőfalvy István.*

De hát, kicsodák tulajdonképpen ezek az új próféták? Erről foly most a beszéd. Még sem kellett volna a papnak úgy bánni velük — mondogatták sokan.

— Megérdemelték, vélekedtek mások, mért vágják a sarlójukat a más gabonájába.

Két hét múlva, az eset után, két nagy pecsétes levél érkezett a községbe és abból megtudhatjuk, hogy kik ezek az új próféták. Az egyik levélben ez van írva:

Szilágyi Sándor, egy híres tolvaj volt a multban s e becses tulajdonságáért fogságot is szenvedett huzamosabb ideig. Kicsiny házat, földjét haszonbérbe adva, beköltözött V. . . -ra, s beállott cselédnek egy liszt kereskedésbe. Onnan előbb egy pár zsák finom lisztet, később egy szekér tiszta buzát lopott el, ezen tetteiért került a törvény kezébe. Jelenleg, mint megtért, szakadár apostol, térítéssel foglalkozik, a mi neki még szép jövedelmet is hajt.

A másik levél így szól:

Lakatos Cyörgy multjában nincs ugyan sötét pont, de községünkben, mint alattomos, settenkedő, ravasz egyéniség ismeretes. Itt ő tolt fel magát testvéreinek fejévé s bár van miből élnie, de, mert úgy gondolkozik, hogy a felesleg soha sem árt: a persely pénzt rendszeren ő teszi el. És ez nem megvetendő mennyiség egy éven át, mert úgy áll a dolog, hogy sokkal többet fizet a hiszékeny nép az

Drága kincsem.

Ölembé veszel, kis jószágom,
Hadd járj szom egy perczig veled:
Te vagy nekem zord tél közepén
Éden fakadó kikelet.
Jer a karomba, jer, vidíts fel,
Töltsd bé lelkem reménnyel, hittel.
Szívemről, míg rajta tartalak,
Leválnék minden földi salak.

Ha rám mosolyg piczinyke ajkad,
Rám szállnak régi álmaim,
Fel, az ég felé röppen lelkem
Merészen bontott szárnyain.
Nem látom e sivár világot,
Elfeledem, hogy annyit bántott:
A te két szép ragyogó szemed
Meggyógyít minden fájo sábet.

Ha hallom ajkad gyűgyögését,
A küzdéshez kedvet kapok,
Nehéz felleg alól kilőrnéi
Látom a ragyogó napot.
Nehéz terhem könnyebbnek érzem,
Csillag gyul ki a sötét éjben,
Amint átölel két kis karod,
Érzem, hogy föbbe nem lankadok.

Csak az édes gyönyörnek élék
A perczig míg járj szom veled.
Ilyen édes gyönyörűségre
Máskor ugy is so'sem lelek.

Hisz' a világ egyre csak hajszol
Csömörölöm a vásári zajtól,
Az a percz amíg veled járj szom
Tul emel e sivar világon.

A mért te már a nyolczadik vagy
És élünk holdus szegényen,
Azért, ne félj, picziny jószágom
Drága kincsem vagy te nekem.
Nincs, más oly kincse a világnak
Amiért én oda adulak,
Veled is becsesebb az élet
S százszor megköszöntek az Égnek.

Erkává.

G. Diószeghy Mór.

Isten igéje.

A magvető.

És szóla nekik sokat példabeszédek által, mondván: Egy magvető ember kiméne vetni . . .

Máth. XIII. 3.

Tavasz van. Kibocsátá az Ur az ő lelkét és megújítá a földnek ábrázatját. A megújult természet munkára szólítá az embert is. A földművelő már megszántogatta földjeit. Isten segedelmével elhintette a magokat, melyekből várja az áldást, a test fenntartására szükségessé mindennapi kenyeret. Milyen magot vetettél és milyen földbe vetted, az itt a kérdés? Fejletlen, szemetes magból, bizony,

ánítóknak, mint a mennyit az egyház részére, egyházi és iskolai adó czímen, tartoznak adni.

Ez a két levél egy népes egyházi estélyen olvastatott fel. Hatása leirhatatlan volt.

— Ki hitte volna, suttogja az egyik.

— Szép papja van Nagy Andrásnak, mondja a másik.

A lelkész, ki e két levelet felolvasta, még a következő szavakat füzte hozzá:

Ime, láthatják, hogy kicsodák, miféle emberek az új proféták.

Ismerék én az ő fajtájukból még többeket is. Egyik előbb össze:agdalta fejszével édes testvérét és azután indult a terítő utra. Egy más feltörte a plébános pénzes szekrényét, mielőtt proféta lett volna. Olyan pedig, a ki részegsége, kicsapongása miatt mindenét eltékozolva, állott be profétának: éppen nagyon sok van. Az új hivatal legjobban jövedelmezett egy K . . . i és V . . . i profétának. Mindketten a profétaságból emeletes házat építettek, s akkor kiléptek a testvérek közül.

Minden ember azért, mielőtt zászlójuk alá szegődnék, jól gondolja meg, hogy kinek hisz és mit hisz.

Mert hát mit tanítanak az új proféták? Annyi tény, hogy a bibliát nagyon sokat emlegetik, sőt

minden szavukat a biblia betűjével igyekeznek bizonyítani, akár helyesen, akár helytelenül. Hitvallásuknak, már t. i. a baptista hitvallásnak, kiindulási pontja a *megettérés*, az újjászületés. Igaz keresztyén csak az lehet, a ki megtért és újjászületett. A gyülekezetbe is csak ilyeneket vesznek fel. Ők az igazi hívők, a valóban szentek, míg az egész világ bünös. Éppen egész hadat izennek minden egyházi és társadalmi rendnek. Nekik nincs szükségük külső törvényre, mert isten nekik szívökbe írta a maga törvényét. Ők tökéletesek, őket senki sem taníthatja. Ebből kifolyólag elvetik az esküt, megtagadják a fegyver viselést, mit a haza minden hű fiától megkíván.

Azonban, az igaz keresztyénséget, melyről azt hiszik, hogy annak csupán ők vannak kizárólagos birtokában: igen furcsán valósítják meg az életben. Elvetik a keresztyénség külső jegyét: a gyermekkeresztiséget. Szigorúan tiltják, hogy hiveik az istentelenekkel, pogányokkal (más vallásfelekezettiek) társalkodjanak; annál kevésbé, hogy azoknak templomaiba járjanak. Oda csak a részegesek, paraznázkodók járnak, kik Isten igéje ellen cselekszenek. Tehát a felebaráti szeretet nagy törvénye: előttük nem ér semmit. De még az urvacsona szákramentumára sem sokat adnak, mert náluk egyik fő szákramentum: a *szeretelcsók* és egy másik: a *lábmosás*, s egy harmadik az *utolsó kenet*. — Mind három forrása az érzéki, buja szerelemnek. Főbb

nem várhatsz szép tiszta gabonát. Miveletlen föld nem ad gazdag aratást. Ez a természeti világ meg nem másítható törvénye.

De, egyszersmint törvénye ez a lelki világnak is. Soha ember szebben, értelmesebben meg nem magyarázta ezt az igazságot, mint Jézus az őtet követő nagy soka-ságnak. Egy magvető ember kiméne vetni. És mikor a magot hintené, némely a mag közül, esék az ut szélére, és eljövénék a madarak és elkapdosák azt. Némely esék a köves helyre, a hol nem vala sok földé és hamar kikele, mivelhogy a földben nem vala mélyen. És a nap mikor felkelt volna, megsüté azt és mivelhogy nem vala gyökere, kiszáradá. Némely pedig esék a tövisek közé, és a tövisek felnevekedvén, megfojták azt. Némely pedig esék a jó földbe és gyümölcsöt terme, némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely harmincz annyit...

Jézus e szép példázatban az Isten országának képét mutatta be úgy, mint e világban nyilvánul. Ennek az országnak, midőn megkeresztelkedünk, mindnyájan

pontokban ezeket a tudományokat hirdetik az új próféták.

* * *

De, hát valóban szentek-e, ezek a szentek: az új próféták? Szó sincs róla. Ezt már a fennebiekben is láthatjuk. Egész eljárásuk, minden cselekedetük csupa szemfényvesztés. Egyik tulságból a másikba csapnak át. A nagy bűnösök, a börtönök lakosai egyszerre csak beállanak prófétáknak. Kicsoda veszi komolyan, hogy a ki tegnap még a bűn posványában fetrenget, az ma engem erkölcsös életre oktasson? Hát nem nevetséges ez?

Az emberi természetet megtagadni, s e világgal szakítani nem lehet. A ki ezt akarja tenni, az magát csalja meg. Innen nem az, hogy a szentek gyülekezetébe járók újból vissza esnek a régi bűnbe. Ugy járnak, mint a kapusi baptista asszony, ki felfogadta, hogy pálinkát nem iszik. Nem is ivott, de kanállal minden nap annyit evett, míg egészen szent lett. Nem ártott senkinek.

Mikor pedig mindezeket így megtudák az örhegyi nemes és szent ekkleziáiban: megcsendesedének és senki sem kívánkozik őket hallgatni, mivelhogy felismerék, hogy az ujpróféták hamis próféták volnának.

Emberevő pápua.

tagjaiul hivatunk el. Midőn konfirmálunk, Isten és a gyülekezet színe előtt azt fogadjuk, arra kötelezzük magunkat, hogy holtig hívek maradunk a Jézus igaz tudományához. Vagyis teljesítjük mind ama kötelességeket, melyeket a vallás, az anyaszentegyház tőlünk megkíván.

Azonban, mint látjuk, az eredmény nem egyforma, mert nem mindnyájan egyformán érdeklődünk az Isten országára iránt. Szívünk a tekintetben olyan, mint a termő föld: különbözőleg fogadja be és termi meg az Isten országának magvait.

A világ nagyrésze ma sem fogadja magába Jézus tudományát. Ajtójuk előtt hiába kopogtat a Megváltó — szívök kemény, mint az ut. Ezeknél a keresztyén életgyümölcsei merőben hiányzanak. Van egy nagy rész, melyik szívesen számítja magát Isten országára polgárai közé, de csak a jó napokban. A csapást, a szenvedést nem tudják elhordozni; az Isten jószágával nem tudják összeegyeztetni. Ezek a gyenge hitűek. Van ismét egy nagy tábor, melyiket a világnak szeretele akadályoz a Jézus

követésében. Ezekről is kevés jót várhatunk. Ime, csak a negyedik rész az, mely szívét megnyitja, az Isten igéjét befogadja s a szerint jár el minden dolgában. Ezek a valódi keresztyének.

Te melyik részhez tartozol, keresztyén atyámfia? Vess számat magaddal. A tavasz szépségét olyan hamar leforrizza a nyár melege és az ősz zordonsága. Ertelk egy élet, észre sem veszed. Nyitd meg szivedet az Isten országának. Vess a léleknek, hogy abból majd arathass örökéletet.

Mai képünkhöz.

Azt hiszem, hogy senki sem szeretne mai képünkkel élve találkozni; mert valószínű, hogy nem menekülne meg ép bõrrel. A pápuákban egy új néptörzset mutatunk be olvasóinknak. Ez a néptörzs az ausztráliai szigeteken lakik, s még jóformán egészen vad állapotban él. Vallásuk durva, pogány vallás. Az istenek felől azt tartják, hogy azok állatokban, kigyókban, gyíkokban, tengeri delifineken jelennek meg, a miért az állatokat különös tiszteletben tartják. Az istenek tiszteletére áldoznak: gyümölcsöt, állatokat, embereket; különösen a gyermekáldozat van nagy divatban. Az áldozatok húsát megeszik, innen mondják, hogy emberevők. A pápuák megtérítésén lelkes hittérítők fáradoznak.

Örhegyi Mózes,

Apróságok.

Hogy főzte le Tetzelt egy lovag ?

Midőn Tetzelt Magdeburghban árulgatta a bűnbocsátó cédulákat, egy Schenk nevű lovag jött hozzá s nagy summa pénzt ajánlott fel neki, ha feloldozza őt egy olyan bűn alól, a melyet még csak ezután fog elkövetni. Tetzelt mosolyogva rakta zsebre a pénzt s kiadta bűnbocsátó levelet. Midőn néhány nap múlva Magdeburghból Braunschweig felé ment, a helmstadi erdőben Schenk megtámadta s elvette minden pénzét. Tetzelt jajveszékelt, de Schenk elébe tartotta bűnbocsátócéduláját s így szóla hozzá: „Vagy megbocsátattott ezen eljárásom, vagy pedig a te portékád család.“ Schenk megtartotta a pénzt, Tetzelt pedig hosszú orral távozott.

Jó áldozat.

Genfben, Franciaországban, egy protestáns papot vándor alá helyeztek, mert a fülbeegynásról ócsárlólag nyilatkozott. A vizsgálat nem derítvén ki semmi terhelőt, a protestáns lelkész felmentetett. Felmentése általános örömmel töltötte be protestánsok szívét s mindenki különféle módon igyekezett örömeinek kifejezést adni. Ugyanezt tévén egy lovag is. Két kapucinus barátot hivatott magához s versenyt ittak, oly szép eredményel, hogy az egyik barát halva maradt. A lovag örömmel sietett a megszabadult lelkészhez s így szólt: „Örömet nem nyilváníthatom méltóbban, mintha egy barátot hozott áldozatul; igaz hogy jezsuitának kellett volna lenni, miután azonban ilyen nem volt, elégedjek meg egy kapucinussal.“

Bor és apáca.

Hogy a barátok pinczéi messze földön híresek, tudjuk. De, hogy az apácák sem maradtak messze tőlük hebizonyosodott akkor, midőn a bécsi kanonisták zárdája eltöröltetett. A vizsgáló bizottság ugyanis 6800 akó bort s még ugyanannyi üres helyet talált. A pinczéknek különféle elnevezése volt. Volt Atya Isten, Fiu Isten, Szentlélek Isten, Szent János, Szent Ágoston, Szent Ferencz, Nep. szt. János pinczéje, teljesen üres volt. Bizonyosan ebben tartották a legjobb konty alá valót.

Mi a barát ?

Erre a kérdésre Szkárosi Horváth András így felel:
Hosszú, ránczos ruhát és czafrangot visel,
És mind télbe-nyárba szörkoszorút visel,
Alázatosan jár, de rakva méreggel.
Barlangban lakozik, bömből éjjel-nappal.
Gyakran fejét hajtja, azzal sokat megcsal.
Csodára kik futnak, megjönek nagy kárral.
Edes, szép beszédű, hogy angyalnak vélnéd,
De végre mint megcsal! ha eszedbe vennéd,
Bizony te vigyáznál, magad megőriznéd.

Adár.

Hazai krónika.

1902. ápril. 28.

Országgyűlés. Április hó 13-án, a vallás- és közoktatási tárczának elfogadása után, az igazságügyi tárcza költségvetésének tárgyalásához kezdett a képviselőház. Rohonyi Gyula terjesztette elő és ajánlotta elfogadásra, habár a tavalyi költségvetéssel szemben 459.847 koronával magasabb is az előirányzat. Elsőnek Bakonyi Samu 48-as párti szólt a tárgyhöz. Nem fogadja el a költségvetést, mert az igazságügy terén még sok tenni való van és a miniszter késlekedik, hogy a bajokat orvosolja. A kormány inkább áldoz a katonaságra, mint arra, hogy az igazság szolgáltatás gyors és jó legyen. Védelmébe veszi az ügyvédek, kik némely helyt alig élhetnek meg és azt sürgeti, hogy az ügyvédi kamarákat királyi táblák szerint osszák be. Az ügyvédi karból meg küszöböljék ki az oda nem való embereket. Neumann Ármint azt hangoztatja, hogy a járásbírókon kell segíteni, mert annyi a dolguk, hogy nem győzik. Ápr. 24-én Issekutz Győző az ügyvédek és a törvény bírák fizetés rendezését sürgeti. Váradi Károly a nyugdíj törvény módosítását és a zugírászat szabályozását ajánlja a miniszter figyelmébe. Kis Emil a végrehajtásról, Buzáth F., az uzsora törvényről beszél. Ez utóbbit szigorítani kell, mert az uzsorások ma is szipolyozzák a megszorult embert. Ápr. 25-én Eötvös Bálint után, Szivák Imre az ügyvédi gyám- és nyugdíj intézet megteremtését sürgeti. Plósz Sándor igazságügyminiszter válaszol az eddigi beszédekre. Kijelenti, hogy ő az ügyvédeknek nem ellensége, de a perlekedő közönség érdeke azt kívánja, hogy a per olcsó legyen. Ezért engedi meg az új perrendtartás az ügyvédek mellesét. A mint az egyes szónokok felpanaszoltak, az uzsora törvény, a végrehajtási törvény és a telekkönyvi rendtartás hiányairól: a javaslatok már mind készen vannak. Kéri a költségvetés elfogadását. A miniszter beszéde után ápr. 26-án, még néhányan szólottak a költségvetéshez. Nagy megütöztetést keltett Veszelouszky Ferencz tót képviselő beszéde, ki azt követelte, hogy nemzetiségi vidékeken legyen a bíróság nyelve az, milyen nemzetiség többségben van. Vagyis mellőzzék a magyar nyelvet. A meggondolatlan beszédre csak úgy repültek feléje a bombák: Ki vele! Haza áru! Az elnök aztán rendre utasította. Ápr. 28-án folytatták és be is fejezték az igazságügyi költségvetést.

Ujabb indemnity. Mivel a költségvetés tárgyalása a rendes időnél tovább tart, a kormány május, junius hónapokra szabadságot kért, hogy költségvetés nélkül kormányozhasson. A Ház ápr. 22-én megszavazta az erről benyújtott törvény javaslatot, Ez az indemnity.

Ferencz Ferdinánd londoni útja. Jun. 26-án és a következő napokon lesz az angol király koronázása. Erre az ünnepélyre Ferencz Ferdinánd, a magyar korona várományosa is elmegy. Most már meg van állapítva, hogy egy magyar és egy osztrák főúr fogja elkísérni. Ez a magyar főúr: gróf Festetics Tasziló lesz.

Krónikás.

Világkrónika.

Törvény az iszákosság ellen. Az angol alsóház második olvasásban fogadta azt a törvényjavaslatot, amely újabb rendszabályokat foglal magában az iszákosság ellen, elrendeli az összes koresmák nyilvántartását és a részeg emberek összeírását, a kiknek a koresmárosok nem adhatnak büntes nélkül se pénzért, se ingyen italt.

Az osztrák kvóta bizottság Bécsben gyűlést tartott és azt javasolja, hogy a kvóta, vagyis a közös terhekhez való hozzájárulás osztrák részről, 65,6 korona legyen. Magyarország akkor 34,4 koronát fizetne.

Bolgár kölcsön. Bolgárország 100 millió frank kölcsönt vett fel párizsi és pétervári bankokból, melyet a Dohány árusításból fog fedezni.

Amerikában nagy földrengések voltak, melyek egész falukat pusztítottak el.

A **bur-angol** háború még tart. A békepontok felett a kiküldöttek nem döntöttek. Ütközetről hír nem érkezett.

Szibjagin, a meggyilkolt orosz miniszter utolsó perceiben még mindig eszméletlenül volt és urvaesorával kívánt élni. A pap vigasztaló szavaira ezeket mondotta: Csak a hitetlennek esik nehezére a halál. Isten látja, hogy senkinek sem akartam rosszat.

Uj üstökös. Brooks amerikai esillagvizsgáló egy új üstökös csillagot fedezett fel, mely azonban csak napfeljötté előtt látható.

Egyházi élet.

Az Egyházi Értekezlet közgyűlése. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület Egyházi Értekezlete második rendes közgyűlését május 22-én Nagy-Enyeden fogja megtartani. Az isteni tiszteleten imát mond: *Deési Gyula* esperes, prédikál; *Kenessey Béla* főjegyző. A közgyűlés világi elnöke, gróf *Kunm Géza* megnyitó beszédet mond. *Nagy Károly* titkár, *Molnár Albert* és *Sylvester Domokos*ról emlékezik meg. Ezen kívül igen sok egyházi életünkre vonatkozó kérdés megvitatása kerül napirendre. Ekkor leplezik le dr. *Kovács Ödön* theol. tanár síremlékét is a nagy-enyedi temetőben. Hisszük, hogy e közgyűlés méltó párja lesz a múlt évi székelyudvarhelyi közgyűlésnek. Lefolyásáról majd részletes tudósítást közlünk.

Egyházunk árvái. Egyházi törvényünk negyedik fejezetében szó van „a szegények és árvák gondozásáról“. A zsinati törvény az ilyen szegény tehetetlen hitsorsosaink gondozását a presbiteriumokra ruházza. Esperesi vizsgálatkor az esperes szépen meg is kérdi a presbiteriumot, hogy mit tett ez ügyben?

A felelet, azt hiszem, mindenütt egyforma: semmit sem tettünk, mert nem volt miből tegyünk.

Egyházaink ugyanis, szegénységünknel fogva, nem tudnak szegény és árva alapot teremteni, a mint ez meg van sok, gazdag külföldi egyházban. Így aztán, a mi szegényeinknek és árváinknak legtöbbször a jó Isten viseli gondját. Hány szegény és hány árva gyermek veszett így el a mi egyházunkra nézve. Az Igazgató Tanács felszólította

volt a kollégiumok Előljáróságait, hogy egyházunk árváit, ha tanulói pályára lépnek, vegyék gondozásuk alá. A mit készséggel meg is ígértek. Ez is egy lépés az árvák gondozásában. De még milyen messzire vagyunk attól, hogy hitünknek minden cselédeiről gondot viselhetnénk, miként az első keresztyének tettek. Erre csak a *szerelem* képes. Midőn esdő szavunkra a „Vasárnap“ olvasói a múlt év végén megteremtették a „Vasárnap szerelem alapját“, a mi célunk is az volt, hogy ebből a pénzből hittink sorsosait, szegényeit, árváit felemeljük. Hogy munkálkodásunkat megkezdhessük: szívesen kérjük lapunk jó barátait, felesleges filléreikből juttassanak alkalom adtán a „Vasárnap szerelem alapjába“ is. Eddig 18 korona gyűlt össze, mely takarékpénztárban kezeltetik. Sok kicsi sokra megy. Vajha annyi gyűlhetne össze, hogy egy árva gyermek neveltetéséről gondoskodhatnánk.

Nőegyletek. A szatmári egyházmegye április 3-án tartott közgyűlése alkalmából felhívást bocsátott ki a testvér egyházmegyékhez: jótékony *nőegyletek* alakítása iránt. Egyházkerületünk is eléggé érzi hiányát egy ilyen egyhk. jótékony nőegyletnek. De, hisszük, hogy eljő az idő nemsokára, midőn anyaszentegyházunk valamelyik buzgó főuri hölgytagja a mozgalom élére áll és megalakítja az egyházkerületi ref. nőegyletet. Kérve kérjük főuri hölgyeinket, tekintsenek az idők jelére és tömörüljenek a ref. egyház zászlója alatt, mert munkáságuk korszakalkotó lesz egyházunk történetében. (Szívesen vennénk e kérdésben felszólalást. Szerk.)

Vegyes hírek.

Országos fagy. Szentgyörgynapja hetében országszerte erős fagyok és nagy havazások voltak. A késői fagy sok kárt tett a gyümölcsben. Háromszéken, némely helytt félméter magas hó esett.

Egy ujkori Jób. A debreczeni főiskola nyugalmazott tanárát Tóth Józsefet, emberi erőt felülmúló csapások érték. Előbb elvesztette szerető feleségét s öt árva gyermek gondviselése szakadt nyakába. Mikor gyermekeit rendre felnevelte és szárnyukra bocsátotta: akkor egymásután azok haltak el. István a pap, József a mérnök, Sándor, a hivatalnok, egy férjhez ment és egy nagy hajadon leánya egymásután szállottak sirba. A megtört apa bánatosan, de Isten akaratán megnyugodva sóhajt fel Jóbba; „Az Ur adta, az Ur el is vette, áldott legyen szent neve érette.“

Halálos ítélet. Hirt adtunk volt, hogy Kolozsvárt két asztalos legény Friedrich Ferencz és Szócs Gyula meggyilkolta ez év. jan. 22-én Bürger Károly pénzeslevélhordót. A két gyilkosnak bünszerző segédvársa is volt Szabó István kolozsvári vendéglős személyében. A törvényszék ápr. 24-én Fridrichet kötél általi halálra, Szabó Istvánt 15 évi és Szócs Gyulát 8 évi fegyházra ítélte.

Inség Csikmegyében. A tavalyi rossz termés és árvizek miatt Csikmegyében kiütött az inség.

Sok családnak nincs még egy betevő falatja se. Az inséget fokozza még az is, hogy ápril. 21-én Alfaluban 300-nál több ház leégett.

Király és koldus. Keresztély dán királynak az a szokása, hogy kora reggel sétára indul, Valdemár hercegnek a kíséretében. Ha pedig maga megy, akkor kedvencz kutyáját is magával viszi. A napokban egy züllött kinézésű kuldos tartott feléje. A király nagyon kegyes a koldusokkal és szegény emberekkel szemben. A koldus levett kappal közeledett feléje.

— No, mi újság? — kérdezte tőle a király.

— Szeretném felséged arczképét birni emlékül.

— Szivesen, csak hogy fotografhiámat nem szoktam a zsebben hordani.

— Bocsánat, felség, — mondá ravasz hunyorgással a koldus, — ha felséged jól utánanézt a zsebében találni fog.

A király kétkoronást adott a koldusnak, kinek nevét nyomban följegyezték az ott ólálkodó rendőrök.

A szarkák. Hajduböszörményben hir szerint annyira elszaporodtak a szarkák, hogy minden szarkafejért husz, szarkatójásért pedig két fillért fizet a város. Kimondták azonkívül, hogy a ki a telkén levő fákról le nem veri a szarkafészkeket, egy—öt koronáig terjedő birságot fizet.

A bíró mint kísértet. A babonáról való maiczikkünkhöz éppen alkalmas ez a hir. Egy sárosvármegyei község bíráját egy falubeli parasztnyecske elhívott magával a postára, hogy igazolja a személyazonosságát. A menyecske ötszáz koronát kapott s a pénzt csak úgy akarták odaadni, ha igazolja kilétét. A bíró igazolta őt, a menyecske megkapta a pénzt, be is tette mindjárt a takarékbába és szépen hazament. Éjszakának idején aztán iszonyu dolog riasztotta föl álmából. Ágya előtt, ó borzalom! egy kísértet állott, fehér lepedőben, tüzes szemmel (értsd kivájt tökbén égő fagygyugyertya) s rémségesen hosszú karjával hadonázva, vérfa-gyasztó hangon fenyegette meg a reszkető menyecskét, hogy adja át a pénzt neki, mert különben elkárhozik.

— A takarékbán van! — rebegte a megrémült asszony, miközben majd kirázta a hideg.

— Hát vedd ki a takarékból, én holnap ebben az órában ismét eljövök, akkor add ide.

A menyecske reggel sietett a takarékbába, a hol föltűnt, hogy ki akarja venni a tegnapi betett pénzt. Faggatták, hogy mi az oka, mire az asszony

elmondott mindent. A dolgot ezután megtudta a csendőrség is és éjjel két csendőr lesbe állt, lefűllettek a kísértetet, a ki nem volt más, mint maga a falu bírása.

Levél a tulvilágról. Egy mátraalji faluban Szabó András alig földelték el, az özvegye, aki magánosan éldegélt, levelet talált reggel az asztalán. A levélben férje írására ismert. A megboldogult arra kérte, hogy legjobb ruháját csomagolja be, tegyen minden zsebbe két ezüst forintot s mindezt vigye ki a temetőbe, tegye le a sir mellé, de úgy, hogy senki meg ne lássa és el ne lophassa. Ő majd feljön s elviszi magával a másvilágra. Az özvegy szót fogadott, éjjel vitte ki a csomagot, a mely másnap reggelre valóban eltűnt a sir mellől. Egy hét mulván aztán megint írt az elhunyt férj a másvilágról. Megköszönte az első küldeményt, de kijelentette, hogy még ötven forint kell. Ezt a csala-fintáságot a temetőcsósz cselekedte, akit már át is adtak a bíróságnak.

Apró hírek. 110 ezer tehén tejét adja el London. A tej literét 30 fillérrel számítva, évenként 42 millió koronát ad ki tejért.

Bpsten a bazilika orgonája 40,000 koronába kerül.

Az angol király koronázása június 26-án lesz.

Ausztria márczius hóban 15,4 millióval többet hozott be hozzánk, mint a mennyit mi kivittünk.

Az állam a Tátrában 6000 hold földet vásárolt össze.

Szerkesztő postája.

Olvasóinknak. A 17. számban közölt bibliai kérdés helyes megfejtése: *Márk. V. 38: Jairus leányának siratói; Lukács VII. 13: A naini ifju édes anyja; Lukács VII. 38: A bünnös nő; János XI. 33: Mária és a zsidók Lázár halála miatt; Márk IX. 24: A siket néma édes atyja; Máté XVI. 75: Péter; Márk XVI. 10: A tanítványok az Ur halála után; János XX. 11: Mária Magdaléna; Apostolok csel. IX. 39: A joppei özvegy; Apostolok csel. XX. 19. 31: A czerzarei keresztények; Máté II. 18: Rákhel.*

Helyes megfejtést senki sem küldött be. Csusz K. (3); Gál F. (2); Ekkert Gy. (7); Barabás M. (3); Kis A. (3) megfejtése megközelítette a kérdés megoldását.

Tudakozzátok az írásokat . . . János ev. V. 39.

Kalauz Biblia olvasáshoz a következő héten.

Vas. máj.	4. Márk. XVI. Kr. mennybe menetele előtti dolgok.
Hétfő	5. Olvasandó Máté XXVIII. rész 11. verstől végig.
Kedd	6. Lukács XXIV. rész 30. verstől — végig.
Szereda	7. Olvasandó a mennybe menetel története.
Csüt.	8. Apost. csel. I. Jézus mennybemenetelének története.
Péntek	9. Jakab I. Az igazi is'entisztelet haszna . . .
Szombat	10. Zsolt. 51. Dávid imádsága . . .

* A ki **tíz bibliai kérdésre**, helyes feleletet küld be, annak lapunkat egy negyedévig **ingyen** megküldjük. Megfejtéseket (egy levelező-lapon minden héten szerdái) e rovat vezetőjének: **Birtha József** címére (**Kolozsvár**, ref. theologia 5-ajtó) tessék elküldeni.

Keressünk feleletet a következő bibliai kérdésre.*

Hol van ez megírva: „Jobb sirni, mint nevetni?“

Örüljete az örülőkkel, sirjatok a sirókkal!

Római lev. XII. 15.